

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/168/2007

PREFERENCJE PARTYJNE W LISTOPADZIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Niespełna miesiąc po wyborach utrzymuje się wśród Polaków stan wzmożonego zainteresowania polityką i wydarzeniami na scenie politycznej. Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w listopadzie¹, chęć wzięcia w nich udziału zadeklarowało aż 68% uprawnionych do głosowania, czyli tylko nieznacznie mniej (o 3 punkty procentowe) niż na tydzień przed wyborami – w szczytowym momencie kampanii wyborczej.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VI 2007	VII 2007	VIII 2007	IX 2007	X 2007	XI 2007
	w procentach					
Na pewno wziął(ęła)bym/wezmę w nich udział	52	50	52	58	71	68
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym/wezmę w nich udział	15	19	18	16	14	16
Na pewno nie wziął(ęła)bym/wezmę w nich udziału	33	30	30	27	16	16

Okres powyborczy to tzw. miesiąc miodowy władzy, podczas którego obdarzeni kredytem zaufania zwyczajcy wyborów i formowany przez nich rząd utrzymują duże poparcie społeczne. Zgodnie z tą zasadą, cztery tygodnie po wyborach największą popularnością cieszy się Platforma Obywatelska, na którą chciałoby głosować w hipotetycznych wyborach aż 47% ankietowanych deklarujących wzięcie w nich udziału. To o ponad 5 punktów procentowych więcej niż wynik, jaki osiągnęła ta partia w wyborach, i o 8 punktów więcej niż w sondażu przeprowadzonym na tydzień przed głosowaniem. Chęć oddania głosu na PiS zadeklarowało 25% badanych zamierzających wziąć udział w ewentualnych wyborach. To wyraźnie gorszy wynik niż uzyskany tuż przed wyborami (spadek o 9 punktów procentowych), a także – niż faktycznie osiągnięty w głosowaniu (różnica 7 punktów). W pierwszym sondażu

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (210) zrealizowano w dniach 10–15 listopada 2007 roku na liczącej 863 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

powyborczym niższe poparcie niż uzyskane w wyborach ma także koalicja LiD, na którą chcieliby oddać swój głos 8% ankietowanych wybierających się do urn, podczas gdy 21 października br. poparło ją ponad 13% wyborców. Praktycznie nie zmieniły się natomiast w porównaniu z wynikiem wyborczym notowania PSL – partii tworzącej wraz z PO nową koalicję rządową. Chęć głosowania na PSL deklaruje 8% ankietowanych zapowiadających wzięcie udziału w ewentualnych wyborach.

Z pozostałych partii politycznych tylko Samoobrona i LPR mogłyby liczyć na minimalne poparcie uczestników potencjalnych wyborów (po 1%). Wśród osób, które zadeklarowały swój udział w ewentualnym głosowaniu, 9% nie wie, na którą partię oddałoby swój głos.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach* XI 2007	Wyniki na tydzień przed wyborami	Wyniki wyborów
	w procentach		
Platforma Obywatelska RP	47	39	41,51
Prawo i Sprawiedliwość	25	34	32,11
Lewica i Demokraci	8	12	13,15
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	8	8,91
Samoobrona RP	1	2	1,54
Liga Polskich Rodzin	1	3	1,30
Polska Partia Pracy	0	1	0,99
Partia Kobiet	0	2	0,28
Inne	0	0	0,22
Trudno powiedzieć	9	-	-
N=	587	803	16 142 202

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

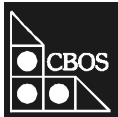
W okresie bezpośrednio powyborczym zwycięzcy wyborów zwykle najbardziej zyskują w sondażach. Po pierwsze nowy rząd otrzymuje od obywateli kredyt zaufania, po drugie – zgodnie ze znanym mechanizmem przyłączania się do zwycięzcy – poparcie dla niego wyrażają również osoby, które nie wzięły udziału w wyborach, ale deklarują taką chęć w sondażach, oraz niezbyt przywiązani do zwycięzcy sympatycy innych ugrupowań.

Platforma Obywatelska mogła zyskać w opinii Polaków również dzięki sprawnemu i szybkiemu skonstruowaniu większości parlamentarnej, utworzeniu koalicji rządowej i wyłonieniu rządu. Tegoroczny wynik PO w pierwszym sondażu po wyborach (47%) jest lepszy niż notowania PiS po zwycięstwie przed dwoma laty (43%). Warto jeszcze zauważyć, że ówczesne sondażowe poparcie dla PiS blisko dwukrotnie przewyższało wynik osiągnięty w wyborach (27%, różnica 16 punktów procentowych), podczas gdy sondażowa „nadwyżka” w przypadku PO wynosi w tym roku tylko nieco ponad 5 punktów. Może to oznaczać, że dwa lata temu oczekiwania wobec PiS, zwłaszcza osób niegłosujących na tę partię, były większe, niż ma to miejsce obecnie w przypadku PO. W 2005 roku PiS na fali niewielkiego przecieź – jeśli chodzi o skalę – zwycięstwa nad PO zyskał po wyborach wielu nowych zwolenników spośród wyborców, którzy w głosowaniu nie poparli tej partii. W tym roku PO ma po wyborach jeszcze większe poparcie społeczne, z tym że w zdecydowanej większości wyrażają je osoby, które oddały głos na tę partię.

Dwa lata temu oba czołowe ugrupowania polityczne – PiS i PO – uzyskały w pierwszym powyborczym sondażu lepszy wynik niż w dniu wyborów. W tym roku elektorat PiS wyraźnie gorzej znosi przegraną swojej partii w wyborach niż przed dwoma laty zwolennicy Platformy przyjęli porażkę PO. Sporo osób, które głosowały na PiS, nie potwierdziło tego w powyborczym sondażu. Być może powróci sytuacja znana sprzed poprzednich wyborów – część zwolenników PiS z różnych względów będzie ukrywać swe preferencje wyborcze przed ankieterami, przez co w sondażach poparcie dla tego ugrupowania może być niedoszacowane.

Także zwolennicy lewicy podobnie jak po wyborach w 2005 roku pozostają, jak się wydaje, w defensywie i częściej niż sympatycy innych partii nie potwierdzają swej decyzji wyborczej lub wstrzymują się z jednoznacznymi deklaracjami politycznymi. Może to oznaczać, że politycy LiD nie do końca spełniają ich oczekiwania.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	68	16	16	863
Płeć				
Mężczyźni	69	14	16	408
Kobiety	67	18	15	455
Wiek				
18-24 lat	70	13	16	125
25-34	67	22	10	158
35-44	72	13	15	129
45-54	70	14	16	162
55-64	69	14	17	143
65 lat i więcej	61	18	21	146
Miejsce zamieszkania				
Wieś	56	20	24	326
Miasto do 20 tys.	77	12	10	114
20-100 tys.	71	15	13	168
101-500 tys.	77	11	12	134
501 tys. i więcej mieszk.	77	18	6	121
Wykształcenie				
Podstawowe	55	20	24	234
Zasadnicze zawodowe	63	17	20	221
Średnie	74	15	11	290
Wyższe	89	10	2	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	93	5	2	53
Prac.umysł.niż.szczebła	72	15	12	74
Pracownicy fiz.- umysł.	70	15	15	67
Robotnicy wykwalifikowani	73	16	12	83
Robotnicy niewykwalifik.	52	26	22	49
Rolnicy	59	22	19	46
Pracujący na własny rach.	86	12	3	43
Bierni zawodowo				
Renciści	62	17	22	64
Emeryci	66	15	19	204
Uczniowie i studenci	80	8	12	59
Bezrobotni	58	18	24	75
Gospodynie domowe i inni	50	32	18	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	79	11	10	123
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	72	18	10	58
sekt. pryw. poza rolnict.	76	14	11	199
prywatnym gosp. rolnym	54	25	21	52
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	69	10	22	56
301-500	61	19	21	115
501-900	72	10	18	188
901-1200	79	9	12	98
Powyżej 1200 zł	75	16	9	102
Ocena własnych war. mater.				
Złe	62	16	22	213
Średnie	65	18	17	383
Dobre	77	13	10	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	76	15	9	51
Raz w tygodniu	70	17	13	422
1-2 razy w miesiącu	62	22	16	152
Kilka razy w roku	66	12	23	138
W ogóle nie uczestniczy	68	12	20	99
Poglądy polityczne				
Lewica	76	12	12	120
Centrum	71	12	16	227
Prawica	79	13	7	302
Trudno powiedzieć	44	26	30	214

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	PPP	LPR	PiS	PO RP	PSL	Samoobrona RP	Lewica i Demokraci	Partia Kobiet
Ogółem	0	1	25	47	8	1	8	0
Płeć								
Mężczyźni	0	0	29	41	10	1	11	0
Kobiety	0	1	21	54	7	1	6	0
Wiek								
18-24 lat	0	0	16	63	5	0	4	0
25-34	0	0	18	53	4	0	8	1
35-44	0	1	28	47	7	0	8	0
45-54	1	0	26	45	15	3	5	0
55-64	0	1	28	43	9	0	15	0
65 lat i więcej	0	1	31	33	9	1	10	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	0	0	30	35	17	2	4	0
Miasto do 20 tys.	0	1	26	42	9	0	7	0
20-100 tys.	0	1	26	56	3	0	10	0
101-500 tys.	0	0	17	58	4	0	11	0
501 tys. i więcej mieszk.	0	1	18	55	3	1	14	0
Wykształcenie								
Podstawowe	0	1	27	43	14	1	3	0
Zasadnicze zawodowe	1	0	33	35	9	1	10	0
Średnie	0	0	24	50	8	1	8	0
Wyższe	0	1	11	64	3	0	12	1
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	2	9	62	9	0	12	0
Prac. umysł. niż. szczebla	0	0	10	65	2	0	8	1
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	17	50	7	0	14	0
Robotnicy wykwalifikowani	1	1	30	32	13	2	6	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	34	43	10	0	13	0
Rolnicy	0	0	41	12	24	7	3	0
Pracujący na własny rach.	0	0	22	60	7	0	5	0
Bierni zawodowo								
Renciści	0	3	30	49	4	0	6	0
Emeryci	0	0	31	38	8	1	10	0
Uczniowie i studenci	0	0	17	59	7	0	6	0
Bezrobotni	0	0	28	53	10	0	5	0
Gospodynie domowe i inni	0	0	24	54	0	0	9	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	1	0	19	50	10	0	10	1
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	0	2	19	57	2	0	12	0
sekt. pryw. poza rolnict.	0	1	22	50	8	1	8	0
prywatnym gosp. rolnym	0	0	44	12	23	7	3	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	2	0	30	36	14	3	7	0
301-500	0	0	21	56	9	0	4	0
501-900	0	0	27	47	12	1	7	0
901-1200	0	4	26	45	4	0	10	1
Powyżej 1200 zł	0	0	13	54	10	0	17	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	0	31	39	11	1	6	0
Średnie	0	1	26	45	10	0	8	0
Dobre	0	0	19	56	5	1	11	0
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	0	46	35	6	0	3	0
Raz w tygodniu	0	0	30	44	9	0	5	0
1-2 razy w miesiącu	0	1	20	49	8	2	8	0
Kilka razy w roku	1	1	16	52	10	0	13	0
W ogóle nie uczestniczy	0	0	6	61	5	1	20	1
Poglądy polityczne								
Lewica	1	0	4	33	13	0	42	0
Centrum	0	0	14	61	8	2	5	0
Prawica	0	1	41	44	7	0	1	0
Trudno powiedzieć	0	0	22	48	7	1	1	0

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	Inne	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	Liczba osób
Ogółem	0	9	0	587
Płeć				
Mężczyźni	1	8	0	283
Kobiety	0	11	0	304
Wiek				
18-24 lat	0	11	0	88
25-34	0	17	0	107
35-44	2	6	1	92
45-54	0	5	0	114
55-64	0	4	0	98
65 lat i więcej	0	14	0	89
Miejsce zamieszkania				
Wieś	0	12	0	183
Miasto do 20 tys.	0	15	0	88
20-100 tys.	0	5	0	119
101-500 tys.	0	9	1	104
501 tys.i więcej mieszk.	2	7	0	93
Wykształcenie				
Podstawowe	0	12	0	129
Zasadnicze zawodowe	0	11	0	139
Średnie	1	7	0	215
Wyższe	0	9	0	105
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	0	6	0	50
Prac.umysł.niż.szczebla	0	13	0	54
Pracownicy fiz.- umysł.	0	11	2	47
Robotnicy wykwalifikowani	0	13	0	61
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	26
Rolnicy	0	12	0	27
Pracujący na własny rach.	0	7	0	37
Bierni zawodowo				
Renciści	0	7	0	39
Emeryci	0	12	0	135
Uczniowie i studenci	0	11	0	47
Bezrobotni	4	0	0	44
Gospodynie domowe i inni	0	13	0	22
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	0	8	0	98
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	0	9	0	42
sekt. pryw. poza rolnict.	0	10	1	150
prywatnym gosp. rolnym	0	12	0	28
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	0	8	0	38
301-500	0	9	1	70
501-900	1	4	0	136
901-1200	0	11	0	78
Powyżej 1200 zł	0	6	0	76
Ocena własnych war. mater.				
Złe	1	10	0	132
Średnie	0	10	0	251
Dobre	0	8	0	205
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	0	10	0	39
Raz w tygodniu	0	11	0	295
1-2 razy w miesiącu	0	11	1	95
Kilka razy w roku	0	7	0	91
W ogóle nie uczestniczy	3	3	0	67
Poglądy polityczne				
Lewica	0	7	0	91
Centrum	1	10	0	161
Prawica	0	6	0	240
Trudno powiedzieć	0	20	0	94